

NACIONĀLĀ MĀKSLU VIDUS**SKOLA**
Profesionālās izglītības kompetences centrs

RĪGAS BALETA **SKOLA**

MUZIKĀLĀ NOFORMĒJUMA NOZĪME KLASISKĀS DEJAS STUNDĀS

METODISKAIS MATERIĀLS

NADEŽDA MOŽEIKO

2019, RĪGA

Jebkura horeogrāfija ir atkarīga tieši no mūzikas materiāla. Ar kustību, plastikas starpniecību un tās emocionālo piepildījumu baletam, kā arī atsevišķai dejai, jāatspoguļo mūzikas dramaturģiju.

Lai baleta mākslinieks tiktu galā ar šo uzdevumu, nepieciešams klasiskās dejas stundās horeogrāfijas skolā vērst lielu uzmanību muzikalitātes attīstībai audzēkņos, bet tas lielā mērā ir atkarīgs no stundas muzikālā noformējuma.

Klasiskās dejas pirmajās stundās pedagogam jāpastāsta bērniem par mūzikas nozīmi horeogrāfijā, pamatojot tās saikni ar kustībām, jo mūzika nekalpo tikai priekam un takta skaitīšanai. Mūzikas pavadījums attīsta ritmiskumu, prasmi atšķirt mūzikas frāzi un sajūst mūzikas kvadrātu.

Melodijām nav jābūt vienmuļām, jo vienas un tās pašas melodijas atkārtojumus dienu dienā rada mehānisku izpildījumu un notrulina muzikālo uztveri. Klasiskās dejas noformējumam jābūt pabeigtam pēc formas, kurai pēc rakstura, ritmiskā raksta un dinamikas, jāatbilst dejas kustībām, saplūstot vienā veselumā.

Klasiskā baleta mantojuma labākie darbi ir tie, kuros baletmeistaru māksla saskan ar klasisko mūziku. Klasiskās dejas stundā muzikālajā noformējumā jāievēro vienotība, bet vienotības forma ir vienkāršāka.

Mazajās klasēs tiek dota priekšroka vienkāršam, bērnu uztverei pieņemamam muzikālajam materiālam. Mācību uzdevuma ritmiskajam zīmējumam jāsakrīt ar akompanementa ritmisko zīmējumu, pat elementārā veidā tam jā saglabā vienotība ar kustību.

Vidējās klasēs muzikālajam materiālam ir lielāka dažādība. Pedagogam ir iespēja veidot mācību uzdevumus pēc koncertmeistara klasiskā nošu repertuāra.

Vecāko klašu klasiskās dejas muzikālais stundu noformējums atšķiras ar sarežģītāku izmēru, ātrāku tempu, ar izteiksmi, ar sarežģītākiem elementiem, kurus apvieno vienā kombinācijā. Piemēram, *plies, battement tendu, battement tendu jete*, tas būtu viens kustību komplekts, kā arī *rond de iambe par terre* un *port de bras, battement fondu* un *battement frappe, rond de jambe ne lair* un *petits battement*. Īpaši tiek piemeklēta *adagio* mūzika.

Bez tā, vecākajās klasēs lielais *adagio* iegūst sarežģītu formu, tādēļ muzikālajam pavadījumam jāatbilst skaņdarba sarežģītajai muzikālajai formai. Lēcienu kombinācijas tiek veidotas pēc variācijas principa, tādēļ mūzikas materiālam jāatbilst šim noteikumam.

Vecākajā klasēs audzēkņiem jācenšas apvienot tehnisko sarežģītību ar izpildāmā elementa raksturu, piepildot kustību ar emocionāli-muzikālo izteiksmi.

No koncertmeistara tiek prasīts ne tikai profesionālais pavadījums, bet arī interesants materiāls. Mūzikas pavadījums audzēkņiem palīdz ne vien kustību ritmiskajam izpildījumam, bet arī veido emocionālo audzināšanu, nosaka noskaņojumu.

Mūzikas materiāls veido topošajam baleta māksliniekam stila izjūtu, mūzikas estētiku, aktieru meistarību un muzikālo izteiksmi. Tas lielā mērā ir atkarīgs no pareizi piemeklētas mūzikas.